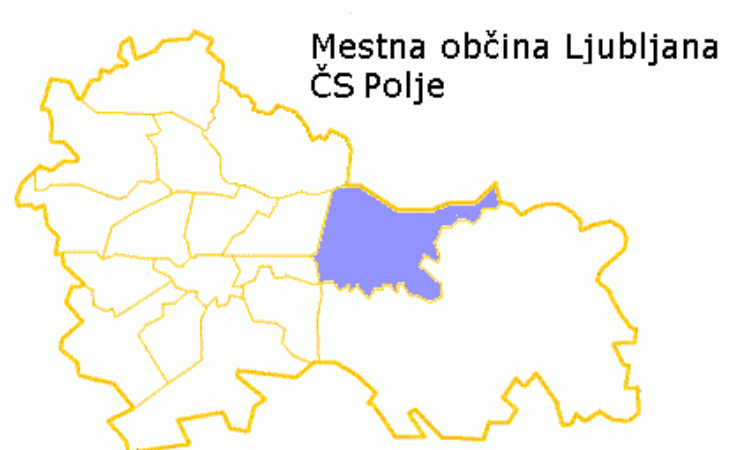


Raziskava zunanjega okolja in segmentiranje uporabnikov MKL

POLJE

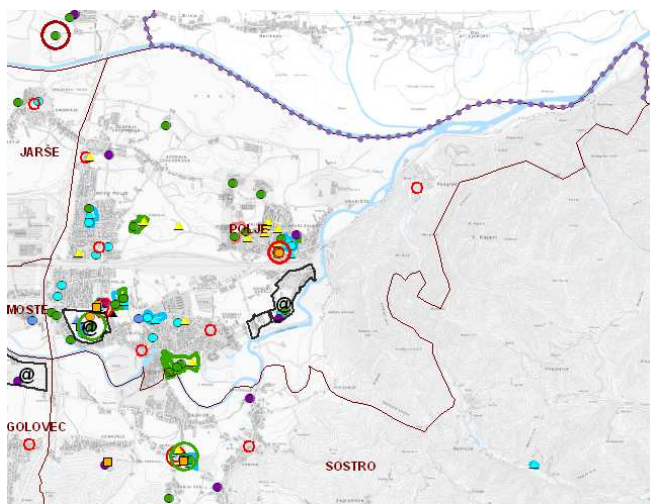
Geografsko okolje

Četrtna skupnost Polje leži na vzhodnem delu Ljubljane in meji na Četrtni skupnosti Sostro, Golovec, Moste, Jarše in Črnuče ter na občino Dol pri Ljubljani.



Četrtno skupnost Polje omejuje vzhodna AC in reka Sava, nato pa poteka meja četrtni skupnosti nekaj časa po rečici Gostinca pod Kramarjevim hribom, dokler se ne obrne proti zahodu in preko Murjevke, Grmadnika in Pečarja ter mimo naselij Zavoglje in Zadvor po reki Ljubljanici v Slapah zopet ne doseže vzhodne AC. Večja naselja v četrtni skupnosti so Polje, Novo Polje, Zalog, Zadobrova, Podgrad, Kašelj ter del Vevč.

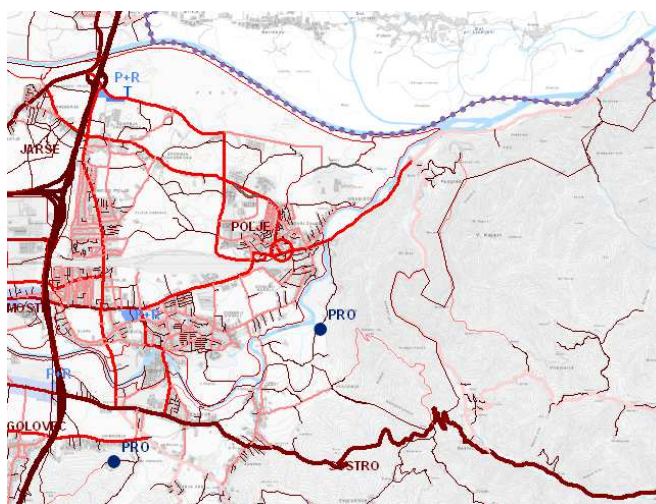
ČS meri 22,1 km² in ima 19.648 prebivalcev (01. 01. 2015). Po površini je tretja, po številu prebivalcev pa peta največja četrtna skupnost v Mestni občini Ljubljana. Gostota naseljenosti je 889 prebivalcev na km², kar je primerljivo s ČS Šentvid, ki je sicer manjša tako po številu prebivalcev kakor po površini.



Obstoječa in načrtovana družbena infrastruktura
(Vir: <https://urbanizem.ljubljana.si>)

ČS Polje je gosteje naseljena na jugo-zahodnem (Polje, Novo Polje) in centralnem delu (Zalog), medtem ko vzhodni del prekriva gozd, severni pa Prod ob Savi. Med obstoječo družbeno infrastrukturo velja izpostaviti, da na območju delujeta dve knjižnici, in sicer Polje in Zalog. V neposredni bližini obstoječega četrtnega središča, kjer že deluje Knjižnica Polje, se nahaja načrtovano območje (Slape), ki pomeni krepitev središča; tu je potrebna preveritev potreb po družbeni infrastrukturi, OPPN pa tukaj že predvideva poleg vrtca, oskrbovanih stanovanj in doma za starejše osebe tudi knjižnico. V četrtnem središču se nahajata tudi osnovna in glasbena šola. Načrtovana je krepitev organizacij predšolske vzgoje in osnovnošolskega izobraževanja tudi v Novem Polju, Vevčah, Kašlju in Zalogu. Drugo območje, kjer je načrtovano preverjanje potreb po družbeni infrastrukturi pa je med Spodnjim in Zgornjim Kašljem.

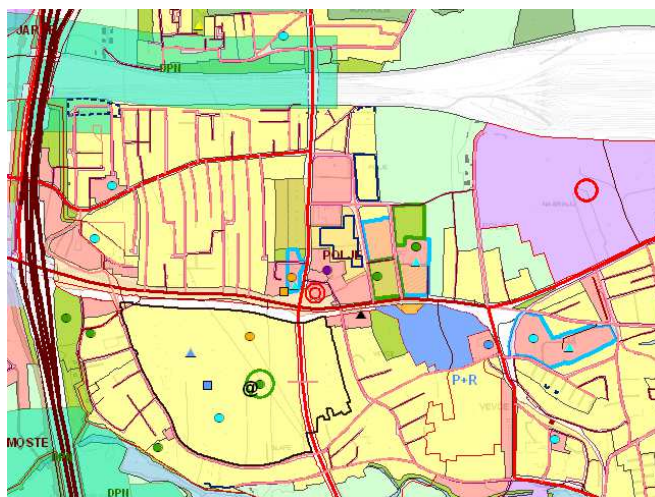
Območje ČS Polje zaznamuje velika površina, ki je namenjena železniškemu prometu (ljubljsko železniško vozlišče).



Cestno omrežje in območja parkirnih režimov
(Vir: <https://urbanizem.ljubljana.si>)

Cona P + R je načrtovana v bližini sedanjega četrtnega centra, ki naj bi se okrepil z družbeno infrastrukturo ter na severozahodnem delu ČS (Zadobrova) ob AC. Od parkirišča v središču ČS naj bi potekal javni promet; na načrtovanem območju, naj bi bila možna gradnja stanovanjskih in nestanovanjskih objektov, podobno naj bi bilo tudi v drugi coni (Spodnji Kašelj).

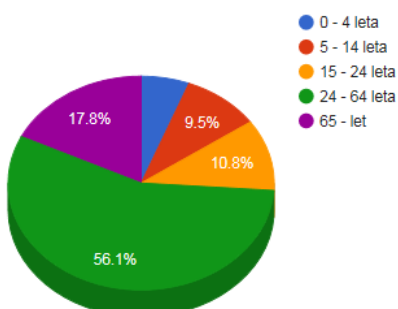
Občinski prostorski načrt je delno že realiziran s soseskami Polje I, Polje II in Polje III. Lokacija nove Knjižnice Polje je predvidena v načrtovani soseski Polje IV.



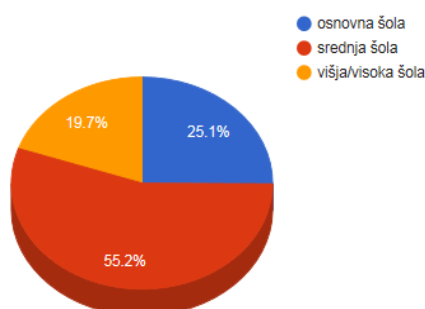
Namenska raba prostora – ČS Polje
(Vir: <https://urbanizem.ljubljana.si>)

V radiju 1,5 km od knjižnice je približno 10.000 prebivalcev, med katerimi je 56,1 % prebivalstva starega 24 – 64 let, 17,8 % je starejših od 65 let, 10, 8 % 14 -24 let, 9,5 % 5 – 14 let in 5,9 % mlajših od 5 let. Prebivalcev, ki so stari nad 15 let je skoraj 8.000.

Starostna struktura / št. prebivalcev: 9971

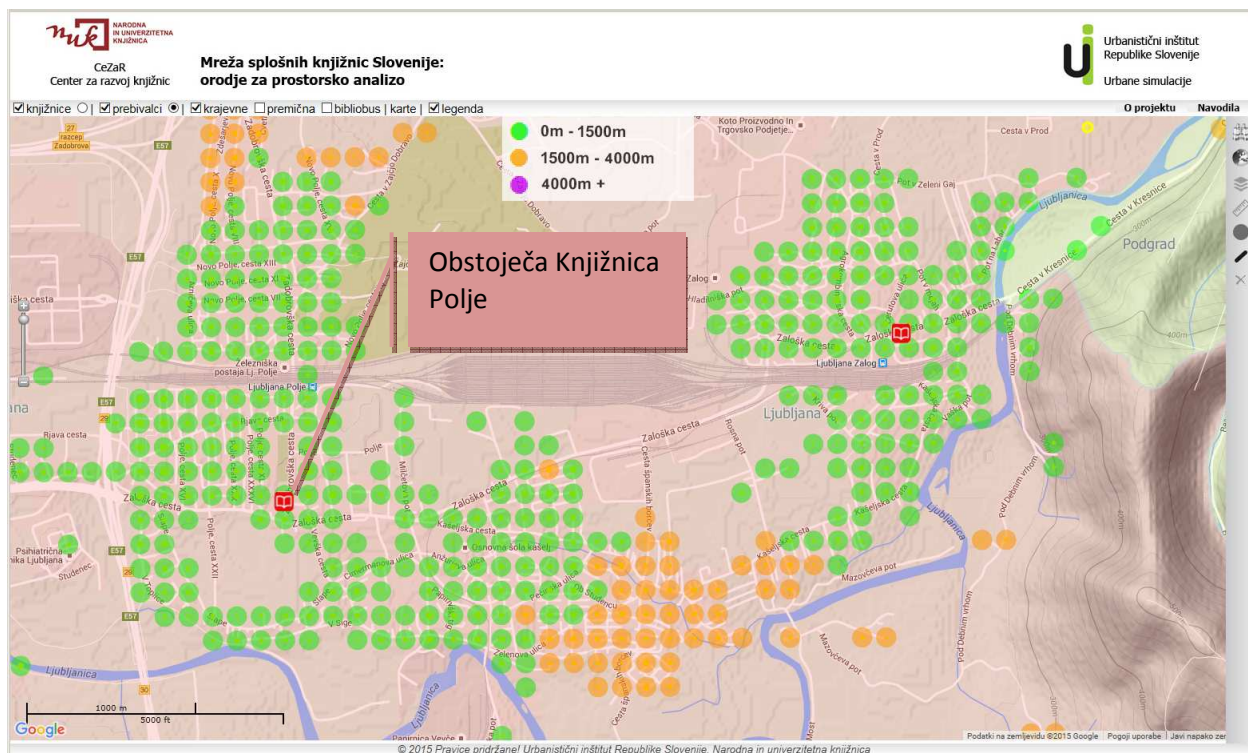


Izobrazba / št. prebivalcev (nad 15 let): 7952



Sociodemografski profil potencialnih uporabnikov
(Vir: <http://nukgis.civitat.com/>)

Na območju ČS Polje, kjer delujeta Knjižnica Polje in Knjižnica Zalog, živi večina prebivalstva v radiju 1,5km od knjižnice, manjši del prebivalstva pa je v radiju med 1,5 – 4km od knjižnice.



Oddaljenost od knjižnice na območju Knjižnice Polje
(Vir: <http://nukgis.civitat.com/>)

Demografsko okolje

Pregled prebivalstva po spolu kaže v ČS Polje razmeroma uravnoteženo sliko, in sicer 50,4 % je moških in 49,6 % žensk (MOL 48 % moški in 52 % ženske); po starostnih skupinah kaže podobno starostno strukturo kot je povprečje MOL. Odstopanje je pri starostni skupini 20 – 24 let, ki je za 2 odstotni točki nižja kot v MOL, in sicer pri moških za 1,8, pri ženskah pa za 2,3 odstotni točki. Starostna skupina 45 – 49 let ima večji delež kot v MOL (0,9 odstotne točke; moški 0,9, ženske 0,8 odstotne točke). Starostna skupina 50 – 54 let ima za 0,8 odstotne točke višji delež kot v MOL, skupina 60 – 64 pa nižjega za 1 odstotno točko.

Gibanje starostnih skupin med letoma 2013 in 2014 kaže večji delež starostne skupine 5 – 9 leta, ki se je povečal za 9 %. Delež starih med 20 in 24 let se je leta 2009 zmanjšal za 4,8 %. Delež starostne skupine 30 – 34 se je v letu 2014 povečal za 3,2 %, delež skupine 35 – 39 pa za 2,4 %. Povečali so se tudi deleži starostnih skupin 50 – 54 (6,9 %), 65 – 69 (5,9 %) in starejših od 75 let.

O zastopanosti etničnih skupin v ČS Polje ni podatkov.

Gospodarsko okolje

O socialnem statusu prebivalcev v ČS Polje nimamo ustreznih podatkov. Glede na statistiko prebivalstva v MOL za leto 2008, je imelo 36,5% gospodinjstev vsaj štiri člane (MOL 27,2%). Podatkov o plačah prebivalcev ČS Polje nimamo, zato upoštevamo podatke, ki veljajo po podatkih SURS (2013) za MOL: povprečna mesečna plača na osebo, zaposleno pri pravnih osebah, je bila v bruto znesku za približno 16 % višja od letnega povprečja mesečnih plač v Sloveniji, v neto znesku pa za približno 13 %.

Število registriranih brezposelnih v MOL se po podatkih SURS med januarjem in decembrom 2014 ni bistveno spremenilo; najbolj se je povečalo v starostni skupini 60 let in več (16,2 %), nato v skupini 35 do 39 let (7 %) in v starostni skupini 30 do 34 let (3,3 %). Število priseljenih iz tujine se je po podatkih Statističnega urada RS za MOL med letoma 2013 in 2014 povečalo za 5,6 %. Selitveni prirast med občinami pa se je občutno zmanjšal (84 %).

Družbeno-kulturno okolje

Tehnološko okolje

Naravno okolje

Politično pravno okolje

Segmentiranje uporabnikov v Mestni knjižnici Ljubljana POLJE

Segmentiranje na demografskih osnovah

Primerjalni pregled deležev aktivnih članov po starostnih skupinah v Knjižnici Polje kaže pri starostnih skupinah 0 – 24 let večjo podobnost z obiskom kot s populacijo ČS Polje. Skupine 10 – 14, 15 – 19 in 20 – 24 let predstavljajo največje deleže med aktivnimi člani (15 %, 13,3 % in 8,5 %). Deleža aktivnih članov skupin 10 – 14 in 15 – 19 sta kar za 10,8 oziroma za 8,5 odstotnih točk večja kot med prebivalstvom; razlika deležev je pri obeh skupinah nekoliko manjša med obiskom in prebivalstvom (8 ter 3,9 odstotnih točk). Pri starostni skupini 25 – 29 let pa je obisk za 2,3 odstotni točki manjši od deleža med populacijo. Deleži starostnih skupin obiskovalcev med 25 in 34 letom so nižji od deležev med prebivalstvom, zlasti to velja za moške, ki so manj knjižnično aktivni od 25. leta naprej, knjižnico pa manj obiskujejo že od 20. leta. Ženske med 20. in 34. letom so sicer med aktivnimi člani številčnejše, vendar je njihov obisk knjižnice podoben kot delež med prebivalstvom. Starostne skupine 35 – 49 let pri ženskah predstavljajo večje deleže med aktivnimi člani in obiskovalci kakor med populacijo; razlika je večja pri obisku kot pri aktivnih članicah. Sicer pa je opazna razlika med obiskom starostne skupine 25 – 29 let, delež je manjši kot med populacijo, in sicer za 2,3 odstotne točke. Pri starostnih skupinah 35 – 49 let pa so deleži med obiskovalci višji kot med prebivalstvom. Starostne skupine po 50. letu predstavljajo tako med aktivnimi člani kot med obiskovalci manjše deleže kot med prebivalstvom ne glede na spol.

Segmentiranje na osnovi uporabe knjižničnih storitev

Članstvo

Razmerje mladina-odrasli, ki je bilo glede na kategorije aktivnih članov v letu 2009 30,5 % proti 69,5 %, je bilo leta 2014 25,5 % proti 74,5 %. Med kategorijami imajo največji delež zaposleni (33,8 %), sledijo jim osnovnošolci (22,9%), študenti (11,3 %), srednješolci (11%), upokojenci (10,3%), nezaposleni (6,9 %) in predšolski otroci (2,6%). Med vsemi člani je 28,2% zaposlenih iz MOL, 0,9 % iz občin, kjer deluje MKL in 4,7% iz drugih občin. Med primestnimi občinami ni izrazitega odstopanja deležev aktivnih članov, 85 % jih prihaja iz MOL, iz ostalih slovenskih občin pa jih je 12,5 %. Upokojencev je iz MOL 9,5 %; tudi med nezaposlenimi je večji delež aktivnih članov iz MOL, in sicer 5,5 %, medtem ko jih je iz drugih občin 1,4 %.

Podatki kažejo na homogeno okolje delovanja knjižnice, v katerem prevladujejo prebivalci MOL v vseh kategorijah članov.

Med novimi člani je bilo leta 2014 razmerje med mladino in odraslimi 30,6 % : 69,4 %; razlika med skupinama se veča v korist odraslih že od leta 2009, ko je bilo razmerje 36% : 64%. Trend večjega diferenciranja zaznamo med novimi člani že od leta 2006, vendar razlika ni bila tako očitna kot sedaj.

Med novimi člani je največ zaposlenih, in sicer 34,1 % (2010: 40,2 %), nato osnovnošolcev 25,5 % (2010: 19,5 %) in upokojencev 11,8 % (2010: 11,3 %); povečal se je delež novo vpisanih nezaposlenih, ki predstavlja 8 % vseh novo vpisanih (2010: 4,2 %). Deleža srednješolcev in študentov sta bila v letu 7,8 % in 7,3 %.

Leta 2014 se je v knjižnico vpisalo 15,5 % manj članov kot leta 2013, vendar je bilo njihovo število višje (372) od povprečja zadnjih štirih let (360).

Obisk

Obisk zaradi izposoje na dom kaže v Knjižnici Polje v letu 2014 3,7% zmanjšanje v primerjavi z letom 2013. Delež obiska mladine je bil leta 2014 20,4 % (2010: 29 %) in odraslih 79,6 % (2010: 71 %). Zaposleni so med obiskovalci najštevilčnejša kategorija 41,2 % (2010: 38 %), sledijo osnovnošolci 18 % (2010: 25,4 %), upokojenci 15,1 % (2010: 11,5 %), študenti 8 % (2010: 9,3%), srednješolci 7,4 % (2010: 7 %), nezaposleni 6,6 % (2010: 3,4 %) in predšolski otroci 2,4 % (2010: 3,5%). Delež obiska osnovnošolcev, srednješolcev in upokojencev je višji kakor na ravni MKL, deleži zaposlenih, študentov in predšolskih otrok pa so nižji.

Obisk glede na starostne skupine v letu 2010: največji delež ima skupina 10 – 14 let 12,3% (2010: 17,3%), sledijo starostna skupina 35 – 39 let 9,7 % (2010: 8,4%), 40 – 44 let 9,2 % (2010: 9,2%), 45 – 49 let 8,9 % (2010: 8,7%), 15 – 19 let 8,7 % (2010: 10,4%) in 30 – 34 let 7,2 % (2010: 6,3%) ostale starostne skupine so zastopane z manjšimi deleži.

Pri starostnih skupinah pod 20 let je večji obisk članov, ki nato pade in se giblje okrog 5% do starostne skupine 45 – 49 let, ko je 8 %, nato pa v starosti 65 - 69 let le 3,6 %. Pri članicah se deleži starostnih skupin med 30 in 54 let gibljejo med 7,6 % in 11,4 %. Pri starostnih skupinah nad 70 let se razlike med moškimi in ženskami v obisku knjižnice uravnajo.

Glede na obisk v preteklih štirih letih je bil le-ta leta 2010 povprečen.

Primerjava deležev po starostnih skupinah in spolu (2014): prebivalci ČS Polje – aktivni člani v Knjižnici Polje – obisk v Knjižnici Polje (%)

		0-4	5-9	10-14	15-19	20-24	25-29	30-34	35-39	40-44	45-49	50-54	55-59	60-64	65-69	70-74	75-79	80-84	85-89	90-94	95-99	100+	Skupaj
ČS POLJE	Skupaj	5,32	5,41	4,31	4,79	5,45	6,73	7,49	7,46	7,26	7,86	7,57	6,47	5,74	5,50	4,79	4,03	2,38	1,21	0,19	0,04	0,01	100,00
Polje-aktivni člani	Skupaj	0,88	6,26	15,08	13,29	8,45	6,58	7,18	7,66	7,53	7,25	5,29	3,61	4,17	2,88	1,91	0,86	0,43	0,15	0,00	0,00	0,52	100,00
Polje-obisk	Skupaj	0,88	5,76	12,26	8,70	6,06	4,44	7,15	9,65	9,12	8,86	7,17	4,47	5,66	3,96	3,13	1,53	0,49	0,17	0,00	0,00	0,53	100,00
ČS POLJE	m	5,16	5,39	4,22	4,91	5,27	6,81	7,98	8,02	7,95	8,22	8,03	6,85	5,76	4,80	4,07	3,65	1,93	0,89	0,06	0,01	0,00	100,00
Polje-aktivni člani	m	1,54	9,88	22,42	17,45	7,36	5,05	5,82	4,70	3,99	5,68	3,92	2,45	4,70	1,89	1,68	0,91	0,42	0,07	0,00	0,00	0,07	100,00
Polje-obisk	m	1,57	11,55	19,50	11,03	4,73	4,04	5,52	4,91	4,92	8,06	6,22	3,12	6,35	2,57	3,41	1,73	0,60	0,02	0,00	0,00	0,15	100,00
ČS POLJE	ž	5,49	5,43	4,40	4,68	5,62	6,66	6,98	6,88	6,56	7,49	7,11	6,08	5,71	6,21	5,52	4,42	2,83	1,53	0,32	0,07	0,02	100,00
Polje-aktivni člani	ž	0,59	4,69	11,90	11,53	9,00	7,31	7,84	9,03	9,15	8,00	5,94	4,15	3,97	3,34	2,03	0,84	0,44	0,19	0,00	0,00	0,06	100,00
Polje-obisk	ž	0,65	3,79	9,82	7,95	6,57	4,61	7,76	11,36	10,64	9,20	7,55	4,97	5,46	4,48	3,05	1,47	0,45	0,23	0,00	0,00	0,01	100,00